

Hubungan Sikap (Komitmen, Emosi, Berwawasan) Dengan Pencapaian Akademik Pelajar PKPG (SPT, SPN, SPH) Tahun Akhir Di Fakulti Pendidikan, UTM Skudai.

Nihra Haruzuan Bin Mohd. Said & Chandrathevy A/P Kuppusamy

Fakulti Pendidikan,
Universiti Teknologi Malaysia

Abstrak : Kajian ini mengkaji hubungan sikap (komitmen, emosi dan berwawasan) dengan pencapaian akademik pelajar PKPG tahun akhir (SPT, SPN, SPH) di UTM, Skudai . Kajian ini melibatkan 131 orang responden yang terdiri daripada 53 orang lelaki dan 78 orang perempuan. Kajian ini berbentuk korelasi dan menggunakan instrumen soal selidik dengan skala Likert bagi mengukur sikap dari tiga aspek. Tiga aspek tersebut ialah komitmen, emosi serta berwawasan. Nilai pekali Alpha Cronbach untuk kajian ini adalah 0.8591. Dapatan kajian mendapati sikap dari ketiga-tiga aspek tersebut mencatatkan nilai min melebihi 3.5 iatu komitmen dengan nilai min 3.714, sikap emosi dengan nilai min 3.87 serta sikap berwawasan dengan nilai minnya 3.79. Keseluruhannya, pelajar PKPG mempunyai sikap komitmen, emosi serta berwawasan yang baik terhadap pembelajaran. Dapatan kajian juga menunjukkan terdapat perbezaan sikap di antara pelajar perempuan dan lelaki PKPG. Pelajar perempuan menunjukkan sikap yang lebih positif terhadap pembelajaran. Namun, hasil daripada analisis t-test menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara jantina dengan ketiga-tiga aspek sikap. Kajian juga telah menemui bahawa sikap komitmen dan berwawasan mempunyai hubungan yang signifikan dengan pencapaian akademik pelajar PKPG, tetapi sebaliknya bagi sikap emosi. Di samping itu, dikemukakan juga cadangan kajian untuk meningkatkan lagi pencapaian akademik pelajar PKPG.

Katakunci : sikap, komitmen, emosi, berwawasan, pencapaian akademik pelajar

Pendahuluan

Sikap atau *attitude* adalah suatu konsep paling penting dalam psikologi sosial. Banyak kajian dilakukan untuk merumuskan pengertian sikap, proses terbentuknya sikap, mahupun proses perubahannya, tidak kurang juga penelitian yang telah dilakukan terhadap sikap untuk mengetahui kesan dan peranannya baik sebagai pembolehubah bersandar mahupun pembolehubah bebas.

Terdapat beberapa teori mengenai sikap (Mann,1969 ; Secord and Backman, 1966) antaranya adalah teori keseimbangan (balance theory) oleh Heyder; teori kesesuaian (Congruity principle) dari Tannenbaum; teori desonansi kognitif (Cognitive dissonance) yang dikemukakan oleh Festinger mahupun teori afektifkognitif dari Rossenberg, serta beberapa teori lain.

Dalam dunia teknologi kini, faktor psikologi seperti sikap ini semakin dilupakan, namun dengan adanya kajian terhadap sikap, sedikit sebanyak member gambaran bahawa sikap masih memainkan peranan yang penting. Dalam konteks kajian ini, pencapaian akademik menjadi ukuran untuk melihat sejauh mana sikap memainkan peranannya. Namun harus diingat, walaupun sikap setiap individu adalah berbeza, tetapi individu masih boleh dikategorikan mengikut sikap yang hampir sama berlandaskan beberapa faktor antaranya, pekerjaan, baka, serta umur.

Pengaruh terarah sendiri dan kognitif ini akan memberi kesan terhadap faktor lain seperti penyelesaian masalah dalam persekitaran pembelajaran dewasa. Penyelesaian masalah dalam

konteks pembelajaran dewasa ini merujuk kepada usaha seseorang untuk mencapai *goal* dimana mereka tidak mempunyai cara automatik (Schunk, 1991).

Berdasarkan pernyataan itu, bolehlah dirumuskan bahawa sikap pelajar dewasa mempunyai pengaruh terhadap usaha mereka dalam mencapai pencapaian akademik yang baik. Oleh itu di dalam kajian ini, akan dilihat adakah terdapat hubungan yang signifikan diantara ketiga-tiga sikap iaitu komitmen, emosi dan wawasan dengan pencapaian akademik pelajar PKPG ini. Hasil kajian ini nanti boleh dijadikan rujukan oleh pendidik pelajar dewasa. Ini adalah kerana dengan memahami sikap pelajar adalah mudah untuk pendidik menyampaikan ilmu pengetahuan dengan cara yang lebih berkesan lagi. Selain itu sekiranya sikap memainkan peranan yang penting dalam pencapaian akademik seseorang individu, maka persediaan awal dalam pembentukan sikap yang diinginkan dapat dibuat oleh pihak institusi pendidikan untuk menghasilkan produk yang berkualiti tinggi yakni mempunyai pencapaian akademik yang cemerlang.

Pernyataan masalah

Kajian yang dijalankan ini ialah untuk melihat adakah wujud hubungan yang signifikan diantara sikap dengan pencapaian akademik pelajar tahun akhir di Fakulti Pendidikan, UTM Skudai. Sikap berkenaan akan dilihat dari aspek komitmen iaitu penglibatan pelajar secara aktif atau tidak dalam pembelajaran di universiti, aspek emosi di mana perasaan pelajar sama ada suka atau tidak dengan pembelajaran di universiti, dan aspek berwawasan iaitu pelajar bersifat inisiatif atau tidak dengan pembelajaran di universiti. Ketiga-tiga aspek ini kemudian dihubungkan dengan pencapaian C.G.P.A. terkini pelajar PKPG tahun akhir yang terdiri daripada kursus SPT, SPN, dan SPH untuk melihat pertalian antara pembolehubah-pembolehubah berkenaan.

Objektif kajian

Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti hubungan sikap yang difokuskan hanya kepada komitmen, emosi dan wawasan dengan pencapaian akademik pelajar PKPG iaitu C.G.P.A. terkini. Kajian ini dijalankan berasaskan beberapa objektif yang telah dikenapasti. Objektif kajian ini ialah:

- i) Menenalpasti sikap pelajar PKPG di Fakulti Pendidikan, UTM Skudai, terhadap pembelajaran.
- ii) Menenalpasti perbezaan sikap di antara pelajar lelaki PKPG dengan pelajar perempuan PKPG di Fakulti Pendidikan, UTM Skudai.
- iii) Mengkaji hubungan sikap (komitmen, emosi dan berwawasan) dengan pencapaian akademik pelajar PKPG di Fakulti Pendidikan, UTM Skudai.

Kepentingan kajian

Pencapaian pelajar sering dikaitkan dengan sikap pelajar. Jika seseorang pelajar mempunyai sikap yang positif terhadap pembelajaran, maka pencapaian akademik yang diperolehinya pasti baik. Sehubungan itu, kajian ini mempunyai dua kepentingan iaitu:

- i) Dengan adanya kajian ini, pihak Fakulti Pendidikan dapat menenalpasti apakah sikap pelajar dewasa yang boleh membawa kepada kecemerlangan akademik, seterusnya merancang strategi pengajaran yang sesuai supaya sikap yang dikehendaki itu dapat dikukuhkan sekaligus melahirkan graduan yang berkualiti.
- ii) Selain itu, hasil kajian ini juga membantu pihak KPM untuk memilih calon-calon PKPG yang mempunyai sikap-sikap yang boleh menjurus kepada kecemerlangan akademik,

supaya dapat memenuhi keperluan guru bersiswazah yang berkualiti di negara ini menjelang 2010 nanti.

Rekabentuk Kajian

Rekabentuk kajian adalah kaedah bagi membolehkan maklumat diperolehi untuk menjawab masalah kajian yang dibina. Rekabentuk kajian adalah sebagai keseluruhan rangka kerja penyelidikan bagi menjawab dan mencapai objektif kajian. Untuk kajian ini, reka bentuk kajian korelasi telah dipilih bersesuaian dengan objektif kajian yang telah ditentukan iaitu mengkaji hubungan sikap (komitmen, emosi dan berwawasan) dengan pencapaian akademik pelajar PKPG di Fakulti Pendidikan, UTM Skudai.

Korelasi hanya memungkinkan hubungkait antara dua pemboleh ubah. Pekali korelasi (0 hingga 1 .00) menentukan darjah kaitan antara dua pemboleh ubah dan indeks (+ atau -) pula hanya menerangkan kekuatan tetapi tidak kesan dan sebab kerana tiada kawalan ke atas faktor-faktor lain (Mohd Najib Abdul Ghaffar, 1999). Sikap pula adalah sesuatu yang sukar dikawal dan diramal kerana sukar untuk menyatakan sebab sikap tertentu, maka jenis reka bentuk korelasi adalah yang paling sesuai untuk menjalankan kajian ini.

Dalam kajian ini data jenis ordinal, dan interval atau sela digunakan. Bagi tujuan pengkelasan lelaki dan perempuan digunakan data jenis nominal iaitu 1 untuk lelaki dan 2 untuk perempuan. Sikap pula menggunakan data jenis interval iaitu 1 hingga 5 untuk menyatakan tahap persetujuan dengan sikap yang dinyatakan. Datadata ini dikumpulkan dengan menggunakan borang soal selidik. Borang soal selidik sememangnya efisien untuk mengumpul data dalam jumlah yang banyak, pada kos yang rendah dan dalam tempoh yang singkat. Data yang dikumpul dan hasil kajian ini dapat memberi maklumat untuk mencapai objektif yang telah ditetapkan. Borang soal selidik diedarkan dan dikutip daripada responden oleh penyelidik sendiri selepas beberapa minit.

Sampel kajian

Sampel penyelidikan bertujuan memperoleh sumber data yang boleh dipercayai. Menurut Azizi Yahaya (2006) dalam memilih sampel bagi kajian korelasi, jumlah minimum subjek yang bersesuaian adalah 30 orang. Ini kerana, apabila nilai yang bersesuaian dipilih, ia mempengaruhi nilai pekali korelasi yang tidak berkaitan.

Menurutnya lagi, populasi ialah satu set lengkap semua kumpulan (manusia, nombor, komuniti, bakteria dan sebagainya) yang memenuhi spesifikasi responden kajian. Beliau juga mendefinisikan populasi sebagai keseluruhan kumpulan manusia, objek mahupun peristiwa yang mempunyai sedikit persamaan secara umumnya dan ia mestilah didefinisikan secara spesifik.

Dalam konteks kajian ini, populasi yang menjadi sasaran ialah kumpulan pelajar PKPG (Program Khas Pensiswazahan Guru) yang dianjurkan oleh Bahagian Pendidikan Guru. Pelajar-pelajar PKPG ini adalah guru-guru yang mempunyai kelulusan diploma perguruan sebagai kelulusan ikhtisas sebelum mengajar di sekolah sekurang-kurangnya tiga tahun. Populasi yang dipilih juga hanyalah di kalangan pelajar tahun akhir. Jadual 3.1 menunjukkan bilangan pelajar PKPG di tahun akhir mengikut kursus.

Jadual 1: Taburan Bilangan Dan Peratusan Pelajar PKPG di Tahun Akhir Mengikut Kursus

Kursus	Bilangan	Peratus
SPT	42	21.2
SPN	30	15.2
SPII	126	63.6
Jumlah	198	100.0

Sampel adalah sebahagian daripada populasi dan proses persampelan iaitu pemilihan sampel yang tepat daripada populasi adalah penting supaya sampel dapat mewakili populasi.

Krejcie,R.V and Morgan D.W (dalam Azizi Yahaya et al, 2006), telah menunjukkan kadar menentukan jumlah sampel daripada populasi. Dengan menggunakan jadual Krejcie,R.V and Morgan D.W, seramai 131 responden telah dipilih sebagai sampel kajian. Sampel kajian juga telah dipilih secara tidak rawak dari kumpulan pelajar PKPG yang berada di tahun akhir.

Dalam persampelan tidak rawak ini, persampelan berkuota iaitu persampelan jenis bersrata telah digunakan, di mana pemilihan sampel dilakukan secara tidak rawak untuk setiap kursus.

Namun bilangan responden untuk setiap kursus mestilah mematuhi bilangan yang telah ditetapkan. Sampel kajian yang dipilih mengikut kursus adalah seperti dalam Jadual 2.

Jadual 2: Taburan Bilangan Dan Peratusan dan Sampel Pelajar PKPG diTahun Akhir Mengikut Kursus

Kursus	Bilangan	Peratus	Sampel
SPT	42	21.2	27
SPN	30	15.2	20
SPH	126	63.6	84
Jumlah	198	100.0	131

Instrumen kajian

Instrumen ialah alat yang digunakan untuk mengumpul data kajian. Sulaiman Ngah Razali (2002) menyatakan soal selidik merupakan kaedah paling mudah untuk memperoleh maklumat. Penggunaan soal selidik sebagai instrumen kajian yang utama bagi mendapatkan data berkaitan tajuk dan objektif kajian. Pemilihan soal selidik sebagai instrumen kajian dibuat berdasarkan rasional berikut :

1. Responden dapat memberikan jawapan yang lebih telus memandangkan tiada pengaruh pengkaji semasa jawapan diberikan.
2. Dapatan kajian diperoleh pada masa yang singkat sekaligus menjimatkan kos untuk pentadbiran instrumen kajian. Soal selidik dapat dijawab pada masa yang serentak oleh ramai responden.
3. Responden hanya perlu menyatakan sejauh mana mereka bersetuju atau tidak bersetuju dengan pernyataan yang diberikan dengan hanya membulatkan nombor 1, 2, 3, 4 atau 5.

Selain itu, soal selidik selalu digunakan untuk mengukur sikap seseorang samada melalui soalan respon tetap, bebas (terbuka), senarai semak atau skala kadar. Dalam kajian ini, soal selidik berskala Likert dipilih dengan responden kajian hanya perlu memilih jawapan paling sesuai dengan pilihan diri.

Soal selidik yang digunakan dibina berdasarkan soal selidik Aiken (1997) dan diubahsuai selepas melaksanakan kajian rintis menggunakan sampel yang tidak terlibat dalam kajian sebenar. Kajian rintis telah dibuat bagi memastikan kebolehpercayaan dan keesahannya adalah baik.

Set soal selidik kajian ini dibahagikan kepada dua bahagian iaitu Bahagian A, dan Bahagian B. Bahagian A mengandungi item-item yang berkaitan dengan latar belakang responden seperti kursus, jantina, keputusan CGPA terkini dan bangsa. Responden hanya perlu mengisi maklumat yang dikehendaki pada ruang yang disediakan manakala bahagian B pula merangkumi soalan sikap terhadap pembelajaran responden.

Analisis Data

Bahagian ini akan menjawab persoalan kajian yang ketiga iaitu: *Adakah terdapat hubungan antara sikap (komitmen, emosi, dan berwawasan) dengan pencapaian akademik pelajar PKPG di Fakulti Pendidikan, UTM Skudai?* Pencapaian akademik telah diukur dengan menggunakan CGPA terkini memandangkan responden merupakan pelajar di tahun akhir.

Satu analisis korelasi telah dilaksanakan untuk menjawab persoalan ini. Hasil daripada analisis tersebut adalah seperti dalam jadual 3.

Jadual 3: Korelasi di antara Sikap (Komiitmen,Emosi dan Berwawasan) dengan C.G.P.A.

		C.G.P.A.
C.G.P.A	Pearson Correlation	1.000
	Sig. (2-tailed)	
	N	79
Komitmen	Pearson Correlation	.251
	Sig. (2-tailed)	.004
	N	131
Emosi	Pearson Correlation	.116
	Sig. (2-tailed)	.186
	N	131
Berwawasan	Pearson Correlation	.271
	Sig. (2-tailed)	.002
	N	131

* Signifikan pada aras keertian 0.01 (2-tailed)

Daripada jadual 3, didapati sikap dari aspek komitmen dan berwawasan menunjukkan terdapatnya perhubungan yang signifikan memandangkan nilai p masing-masing ialah 0.004 dan 0.002 di mana lebih kecil daripada α 0.01. Dengan itu hipotesis nol ditolak, maka wujudnya

perhubungan yang signifikan, namun jika dilihat pada nilai r masing-masing iaitu 0.251 dan 0.271, ini menunjukkan perhubungan antara sikap (komitmen dan berwawasan) dengan CGPA adalah lemah.

Berbeza pula dengan sikap dari aspek emosi yang tidak menunjukkan terdapatnya perhubungan yang signifikan memandangkan nilai p nya lebih besar daripada α 0.01, maka hipotesis nol diterima. Walaubagaimanapun, berdasarkan hasil analisa ini membuktikan bahawa perhubungan di antara sikap (komitmen, emosi dan berwawasan) dengan pencapaian akademik tidak boleh diabaikan.

Rumusan

Kajian ini bertujuan untuk melihat sama ada wujud atau tidak hubungan di antara sikap (komitmen, emosi, dan berwawasan) dengan pencapaian akademik pelajar PKPG tahun akhir di UTM Skudai. Di samping itu, kajian ini juga bertujuan untuk mengenalpasti apakah sikap pelajar PKPG terhadap pembelajaran sekaligus melihat perbezaan sikap tersebut antara pelajar lelaki dan perempuan.

Setelah data yang diperolehi daripada seramai 131 orang responden dianalisa, dapatan kajian dapat dirumuskan mengikut persoalan kajian yang telah ditentukan dalam bab 1 seperti berikut:

- i) Sikap pelajar PKPG yang dilihat dari tiga aspek iaitu komitmen, emosi, serta berwawasan telah menunjukkan respon yang positif. Pelajar PKPG mempunyai sikap komitmen, emosi serta berwawasan yang positif berdasarkan nilai min yang dicatatkan untuk ketiga-tiga aspek tersebut melebihi 3.70. Daripada nilai min juga didapati beberapa sikap yang ketara di kalangan pelajar PKPG iaitu pelajar PKPG cenderung untuk bersikap komited dengan kehadiran ke kuliah tetapi kurang komited dalam membuat persediaan untuk menghadiri kuliah. Selain daripada itu, kebanyakan pelajar PKPG kurang berminat untuk mengulangkaji pelajaran, berbanding bersukan. Pelajar PKPG juga mempunyai sikap menepati waktu dalam menjalani pengajian di universiti, tetapi pelajar PKPG menunjukkan sikap kurang gemar menyediakan jadual belajar untuk menghadapi peperiksaan akhir.
- ii) Terdapat beberapa perbezaan sikap antara jantina yang ketara berdasarkan nilai minnya. Antaranya ialah pelajar lelaki lebih gemar mengamalkan hubungan yang baik dengan pensyarah dan rakan-rakan berbanding pelajar perempuan. Manakala perempuan pula lebih ke arah berwawasan dalam pelajaran dengan rajin berusaha membuat rujukan di perpustakaan dan menyediakan jadual belajar untuk menghadapi peperiksaan. Walaupun secara keseluruhannya kelihatan nilai min pelajar perempuan mengatasi nilai min pelajar lelaki namun, setelah dianalisa dengan menggunakan t -test didapati tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara jantina dengan ketiga-tiga aspek sikap yang dikaji itu.
- iii) Apabila melihat perhubungan sikap (komitmen, emosi dan berwawasan) dengan pencapaian akademik pula didapati aras signifikan p bagi sikap komitmen dan berwawasan kurang daripada aras signifikan 0.01. Maka, dapat dirumuskan sikap komitmen dan berwawasan mempunyai hubungan yang signifikan dengan pencapaian akademik pelajar PKPG. Namun, nilai r yang kecil (< 0.3) bagi kedua-dua sikap tersebut menunjukkan hubungannya lemah. Manakala sikap emosi tidak mempunyai hubungan yang signifikan dengan pencapaian akademik pelajar.

Rujukan

- Alias Baba. (1989). Beberapa Faktor Yang Mempengaruhi Pencapaian Dalam Mata Pelajaran Kimia. *Jurnal Pendidikan*, 13 & 14, 19-27.
- Azizi Yahaya et al (2006). *Menguasai Penyelidikan Dalam Pendidikan*. Kuala Lumpur : PTS Professional Publishing Sdn.Bhd.
- Bohner, G. and Wanke, M.(2002). *Attitudes and Attitude Change*. New York: Psychology Press Ltd.
- Chee Kim Mang. (tahun tidak dinyatakan). *Satu model pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran Ekonomi Asas: Kajian rintis di sebuah Sekolah Menengah di Pulau Pinang*.
- Dunn, R. dan Stevenson , J.M (1997). Teaching Diverse College Students To Study A Learning Style Prescription. *College Student Journal*, 31(3): 333-339.
- Gagne, R. M., and Leslie J. B, (1974). *Principles of Instructional Design*. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Hanifi Ismail (2001). *Tujuh Cabaran Menjadi Pelajar Cemerlang*. Cetakan Kedua. K. Lumpur: Al-Hidayah Publishers.
- Knowles, M.S. 1998. *The Adult Learner*. Ed. ke-5. United States of America: Gulf Publishing Company.
- Mahmood Nazar Mohamed (1992). *Pengantar Psikologi: Satu Pengenalan Asas Kepada Jiwa dan Tingkah Laku Manusia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Morris,J. (1981). Math Anxiety : Teaching To Avoid It. *The Mathematics Teachers*. Vol. 74(6).
- Norhani Bakri et al (2005). Punca Prestasi Pembelajaran yang Lemah Di Kalangan Pelajar Fakulti Pengurusan dan Pembangunan Sumber Manusia. *Jurnal Teknologi*. 43(E) , 29-44.
- Odell, M. P. (1998). Attitude Toward Mathematics and Predictors of College Mathematics Grades: Gender Differences in a 4 year Business College. *Journal of Education for Business*. 74(1), 34-39.
- Pratkanis, A.R.(1989). *The cognitive representation of attitudes: Attitude structure and function*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Inc.
- Rajecki D.W. (1989) *Attitudes (Second Edition)* Sunderland, MA.: Sinauer.
- Syarat Tawaran Pinjaman Pelajaran (Boleh Ubah) Program PKPG di IPTA (2006). *Kementerian Pelajaran Malaysia: KP(BB) 700-2/4675*
- Taylor, B.M. dan Maruyama, G. (1990). Time Spent Reading And Reading Growth. *American Educational Research Journal*. vol. 5(3): 351-362.
- Wiley, D.E. and Harnischfeger, A. (1974). Explosion Of A Myth: Quality Of School And Exposure To Instruction. *Educational Researcher*, 7-12
- Zaidatun Tasir dan Mohd salleh Abu (2003). *Analisis Data Berkomputer SPSS 11.5 for Windows*. Kuala Lumpur: Venton Publishing (M) Sdn. Bhd.